

سنجش شاخص‌های بعد ادراکی-احساسی قلمروهای محیطی بر پایه

تفسیر قرارگاه‌های رفتاری کاربران

(مورد پژوهی: مجموعه‌های مسکونی سازمانی شهر اهواز)*

نیلوفر محمدی**، کوروش مومنی***، ماهان ناجی****

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۴/۰۳/۱۴

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۴/۰۶/۲۹

چکیده

پژوهش حاضر با هدف سنجش شاخص‌های ادراکی-احساسی قلمروهای محیطی و تحلیل قرارگاه‌های رفتاری کاربران در چهار شهرک مسکونی سازمانی اهواز انجام شد. روش تحقیق کیفی-کمی و از نوع توصیفی-تحلیلی بود. در بخش کیفی، شاخص‌های اصلی از ادبیات نظری استخراج و در بخش کمی، پرسشنامه‌های ساختاریافته بر اساس طیف لیکرت میان کاربران و کارشناسان توزیع شد. پنج شاخص کلیدی شامل احساس امنیت، مالکیت ادراک‌شده، حس تعلق، خوانایی و هویت‌مندی فضا مورد سنجش قرار گرفت. داده‌ها با نمونه‌گیری خوشه‌ای و روش گلوله‌برفی جمع‌آوری و با SPSS تحلیل شدند. نتایج نشان داد شهرک گیت‌بوستان در امنیت، مالکیت ادراک‌شده، حس تعلق و هویت‌مندی عملکرد برتری داشت و کوی استادان در شاخص خوانایی وضعیت بهتری نشان داد. در مقابل، شهرک‌های نفت و نیشکر به دلیل ضعف در مرزبندی فضایی و فقدان نشانه‌های هویتی، مقادیر پایین‌تری کسب کردند. یافته‌ها اهمیت مرزبندی شفاف، هویت بومی را در ارتقای کیفیت قلمروهای محیطی تأیید می‌کند.

واژگان کلیدی

قلمرو، بعد ادراکی-احساسی، قرارگاه رفتاری، مجموعه‌های مسکونی، اهواز

* این مقاله برگرفته از بخشی از رساله دکتری نگارنده اول با عنوان «تبیین چارچوب قلمروهای محیطی بر پایه تفسیر قرارگاه‌های رفتاری کاربران (پژوهش موردی: مجموعه‌های مسکونی سازمانی شهر اهواز)» به راهنمایی نگارنده دوم و مشاوره نگارنده سوم در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز است.

** دانشجوی دکتری، گروه معماری، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

Email: n.mohamadi.ac@gmail.com

*** دانشیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه صنعتی جندی شاپور دزفول، دزفول، ایران.

Email: K_Momeni@jsu.ac.ir

ORCID: 0000-0002-6978-3571

**** استادیار گروه گرافیک، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

Email: Mah_naji@yahoo.com